

Titel: VIII.

Citation: "VIII.", i *Beretning om Forhandlingerne paa Rigsdagen. Bind II. Spalte 1477-3968.*
Onlineudgave fra Lovforarbejder: <https://tekster.kb.dk/catalog/jura-texts-g02-shoot-d1e49014/facsimile.pdf> (tilgået 22. juli 2024)

Anvendt udgave: Beretning om Forhandlingerne paa Rigsdagen. Bind II. Spalte 1477-3968

Ophavsret: Love, administrative forskrifter, retsafgørelser og lignende offentlige aktstykker er ikke genstand for ophavsret. Du kan frit kopiere, distribuere eller fremføre materialet uden at bede om tilladelse.
Hvis materialet indeholder selvstændige bidrag, skal du være opmærksom på, at disse bidrag kan være beskyttet af ophavsret. Selvstændige bidrag må gengives i forbindelse med aktstykket. Hvis det selvstændige bidrag bruges adskilt fra aktstykket, gælder de øvrige ophavsretlige regler.

ber, at det om halvandet hundrede Kar vil blive ligesaa stort, at Kongen kan bestaae med Hælfte, saaledes som det har været fæst i den forrige Tid, at Hælfte har kunnet bestaae med Kongen.

Spørg: Derfor jeg foresaar gjorte den belærede Indenrigsminister Uret, idet jeg oplyste hans Uretsk anseelse, end jeg nu af Rigsdagsforhandlingen ser, at de maaske forhaaer, saa troer jeg ikke, at jeg har overbeviist, hvad han sagde idag, naar jeg saar ikke en Bemærkning i det Saar, han henvendte sig til den 24de kongevalgte Rigsdagsmand. Den ærte Indenrigsminister gjorde den meget rigtige Bemærkning, at Kongen i Valget af sine Ministre havde en meget stor Magt; men her vil jeg sige, at Kongen har en ikke mindre stor negativ Magt, idet han ligeoversfor sine Ministre har et absolut Veto, idet han, da hans Underkæft er nødvendig til enhver Regjeringshandling, kan nægte denne Underkæft og derved standse Regjeringsens Gang. Dermed saar han naturligtvis ogsaa en positiv Indflydelse, idet Meningsoverensstemmelsen mellem ham og Ministrene er nødvendig. Derfor Kongen som Kronprinds ikke har lært Andet end at sige, saa vil det jo vistnok ikke sige Gæst, idet der vilde være en anden Sag, men naar Kongen er en begavet og oplyst Personlighed, saa troer jeg, at han ogsaa under denne Forfatning, hvad den bliver vedtagen, vil kunne udvise en meget betydelig Indflydelse paa Regjeringsens Gang.

Tilsværning: Det forekommer mig, som om Forhandlingerne ere færdige ind paa et gælt Øieblik. Derfor jeg har foresaaret den ærte kongevalgte Rigsdagsmand, der nok saale, rigtigt, saa var det ikke hans Hensigt at komme til Forhandling om det konstitutionelle Monarkies indre Bestaaelse, men kun at opstille en ny Vej, som man skulde betragte det at komme ind paa den konstitutionelle Forfatning. Det forekommer mig, som om han havde en højtidelig Udvisning, saa at efter hans Mening den Grundforfatning, der har befaaet Hælfte, fremdeles skulde bestaae, men udfyldt i en Skikkelse, passende til Tidens Forringelse; og at den skulde modtage den Forringelse, om Tidens Forringelse maatte give den. Da jeg tidligere offentlig har udtalt mig disse Ansuelser, saa er det min Vilje ogsaa at vedholde mig den her; men idet jeg gjør det, saa jeg ogsaa gjøre den ærte kongevalgte Rigsdagsmand opmærksom paa, at Historien er gaaet fra os, og at dengang denne Grundlovs Udvalget blev fremsat, idet i Løbetrum fortæller man, dog er Mellemrum mellem hvad der var og mellem hvad der skulde være. Kongeloven var i det væsentlige oplyst, for Grundloven blev fremsat, og derfor anseelse jeg det for praktisk nøjagtigt at faae en saadan Udvisning af Kongeloven sat igjennem, som det ærte Medlem har foresaaret; jeg holder mig overbevist om, at i den første Tid vare vi fremsat saa langt frem, at vi ikke vilde være blivne forhaaer, derfor vi vilde have sagt at satte en saadan Udvisning igjennem. Og herfor er i dette Udsigt den Betragtning af Monarkiet, som han har gjort gjældende, her er anerkjendt, det har nemlig vist sig, horengang den ærte Rigsdagsmand for Kjøbenhavn kom i de Distrikter (Minister) har sagt; thi han har nemlig sagt at gjøre Monarkets Stilling gjældende ligeoverfor de forskjellige Regjeringsmagter, men Ingen har sagt paa det, Ingen har foresaaret ham. Jeg troer vistnok, at der heri ligger en dyb Sandhed, men jeg troer ligesaa vist, at man vilde komme ind paa et theoretiserende Øieblik, som aldrig vil føre til nogen Kending af Dagens, hvis man vilde betragte den Vej; og det samme, troer jeg, vil blive Tilfældet, hvis man betragter den Vej, som med saa megen Kraft idag er vist af den ærte kongevalgte Rigsdagsmand, hvis Ansuelser heri jeg forevigt gænde betale.

Seværdig: Jeg har vel ikke naadig at sige, at jeg forbeholder mig et Mindeord.

Formanden: Der er endnu nogle formelle Spørgsmaal, forinden vi gaar over til Behandlingen af §§ 30-36. Der er saaledes først en Forspørgsel, som den ærte Rigsdagsmand fra Bogense (H. Jespersen) ræber at gjøre sig Udvalget.

H. Jespersen: Der findes idag paa Riksdagens Medlemmeres Klæder omdeelt en Dørligt eller Mandfæll over 25 Kar gamle, der leve paa Hænder som Indtjener eller Afsagtsmand, eller der ere og bruge Huse uden Dørl eller med et Dørlind indtil 2 Skjæper Gæstgæver.

3 Medlemmer har det fremdeles været meddeelt, at disse Dørlindinger ere indhævede efter Anmodning af Grundlovsudvalget. Da jeg anseer, at Hælftehedens Hænder vilde gjøre stort Væsen af denne Dørligt, ja endog vilde sige, at den har vist sig Dørligt her i Forhandlingen, sader jeg Anmodning til at utale, at jeg anseer denne Dørligt sig for at være saa alværdig uden Betænkning, at den ikke engang er saa meget værd som det, det har solgt at lade denne Kap Parti træffe. (Katter.)

Formanden: Jeg maaske gjøre det ærte Medlem opmærksom paa, forsaavidt som han i sin Tale maatte have indset at gaate ind paa Realiteten, at det kun var min Mening at give ham Arbeid med Hensyn til det formelle Spørgsmaal.

H. Jespersen: Jeg vil holde mig til Formaliteten. — Hvad jeg ønskede at erfare af Grundlovsudvalget, det er, om hele Komiteen har været enig om at anmode Indenrigsministeren om at indbringe disse Dørlindinger, og i saa Fald, hvad Betingelser og Betingelser efter Komiteens Mening skal have af disse Dørlindinger, eller om det kun har været et Enkelts fra den Ministeriet i Komiteen, eller om det er et Statsforret ikke er et fuldstændigt Anmode, hvis han ikke er eller bruger et Jordstykke af 2 Skjæper Gæstgæver eller betaler en vis Skat, der kunde anmodes at være til en saadan Besiddelse. (Brose! Formanden ringer med Klaffen.)

Formanden: Naar den ærte Dørlindinger vilde sige sig over dette Punkt?

Dørlindinger: Det maatte dog vel nærmest være Udvalgets Formands Sag.

Herrings: Om endog kun et enkelt Medlem af Komiteen havde ønsket disse Dørlindinger, forsaavidt de kunne bidrage til at klare de vanskelige Spørgsmaal, som Ledningen af Repositionationen frembyder, saa vilde jeg dog have anset mig forpligtet som Formand for Komiteen til, forsaavidt det stod til mig, at fæste disse Dørlindinger. Jeg vil tilføje, at da et Medlem af Komiteen ønskede disse Dørlindinger, henvendte jeg mig til vedkommende Ministerium for at erholde dem, og disse Dørlind blev med megen Høflighed oplyst af Ministeriet. Jeg kan ikke indse, at disse Dørlindinger kunde være den gode Sag til Stede; men forsaavidt der maatte være noget Urigtigt i dem, saa anseer jeg det for ønskeligt, at disse maaske blive deytt, og dertil tænker jeg, at det ærte Medlem vil kunne bidrage. (Brose! Reges godt!)

Spørg: For jeg ikke rette det Spørgsmaal til Udvalgets Formand, hvorfor man er gaaet ud fra det 2de Kar, og ikke fra det 3de Kar. Det gjør nemlig en ikke ganske ringe Forskjel; thi efter et nøjagtigt Gennemseelse af de forskellige Tabeller har jeg fundet, at det giver en Forskjel i Tallet af 17 øst. eller 4.

Herrings: Jeg vil blot her tilføje, at hvis jeg havde ønsket disse Dørlindinger, vilde jeg ogsaa være gaaet ud fra 30-Kar-Modellen, som er den, der indholdes i Grundlovsudvalget; men det Medlem af Udvalget, der ønskede disse Dørlindinger, gif ud fra det 2de Kar, og jeg saadette ikke Anledning til at modvise mig hans Vælle i saa Henseende.

J. H. Hansen: Turde jeg ikke ogsaa gjøre et Spørgsmaal til Komiteens ærte Formand. Jeg har nemlig fæst i de offentlige Blade, at Forhandlingen kan vente sig lyffaliggjort med en lignende Dørligt hvad Kjøbstadsbefolkningen angaar, og jeg vilde derfor spørge, om man snart kan vente denne, da det jo vil kunne interessere som et Bidrag til de allerede erholdte Dørlindinger.

Herrings: Jeg kan i den Anledning meddele den Dørligt, om den første Beretning fra Ministeriet for 4 Kjøbstaders Befolkning har jeg modtaget netop idag. Der vil rimeligtvis medgaae nogen Tid, inden man vil kunne modtage Beretninger fra de andre Kjøbstader, og Beretningen for Kjøbstads Befolkning vil, efter hvad der er meddeelt mig, efter at Sandheden modtage længere Tid.

Tilsværning: Turde jeg gjøre de ærte Medlemmer opmærksomme paa, at man giver disse Dørlindinger en større Vigtighed, end der tilkommer dem, ved at bringe denne Sag paa Bæne nu. Kunne vi ikke saale saadanne Dørlindinger og dog faae den Sag sat igjennem, saa fortjente den ikke at gaate igjennem. (Gør! Broses!)